

Stipendierapport från Johanna Paulsson

Under slutet av juli och augusti 2017 genomförde jag en studieresa till Drachenstich – Tysklands äldsta folkskådespel som i år ägde rum den 4-20 augusti i gränsstaden Furth im Wald i Bayern (www.drachenstich.de). Därefter ägnade jag en vecka efter hemkomst åt att fördjupa mig ytterligare i insamlat material och bifogar en essä som jag skrev för Dagens Nyheter ("Så håller drakarna kvar den folkliga fantasin i sina klor", publicerad 28/8 2017). Hetsidan blev lite av ett "examensarbete" som i stort sammanfattar mina studier av tyska drakmyter och detta bayerska drakdödsdrama. Kärnan är den klassiska berättelsen om draken som ska dräpas, men pjäsen har bytts ut ett antal gånger under spelens 500-åriga historia med uppenbara politiska implikationer som jag ville undersöka närmare mot bakgrund av dagens situation och främlingsfientlighet.

Tack vare medel – 14 000 kr – ur Otto och Anna Elgh-Lundbergs stipendier kunde jag som scenkritiker resa runt och fördjupa mig i ett ofta förbisett kulturfenomen. Nämligen hur just ett folkskådespel och en historisk draklegend genom århundradena har påverkats och omformulerats i takt med att tidsandan förändrats – och hur de fortsätter att göra det i förhållande till dagspolitiken. Jag fick möjlighet att ta del av tysk nyhetsrapportering och tala med lokalbefolkningen, vilket på köpet ledde till att mina tyska språkkunskaper förbättrades.

Utöver Furth im Wald besökte jag flera andra orter i trakten (bland annat Rosshaupten och Oberaudorf), där draklegender har satt kulturhistoriska spår som ofta förmedlas med hjälp av vandringsleder. Utöver stadsarkivet i Furth im Wald vill jag särskilt nämna ett givande besök på Marktarchiv i Murnau am Staffelsee som försåg mig med mängder av intressant material i ämnet. Bland annat hittade jag ett annat drakdräparskådespel från tidigt 1900-tal som inte bara var ett tydligt exempel på den nationalromantiskt komplicerade tidsandan, utan också visade på Wagneroperans stora inflytande med allt vad det innebär. I Murnau blev jag även uppmärksam på den lokala draklegendens inflytande på konstnären Vasilij Kandinskij som ju i sin tur hade kopplingar även till musik.

Drachenstichspelen i "drakstaden" Furth im Wald gav mig dessutom värdefulla kunskaper kring en typ av folkskådespel som har sitt ursprung i religiösa traditioner. Något som nu under hösten kom oväntat väl till pass för mig som operakritiker när jag skulle recensera en uppsättning av den tjeckiske tonsättaren Bohuslav Martinus opera "The Greek Passion" som handlar om en grekisk by, där invånarna på ett mycket likartat vis ska sätta upp ett passionsspel. Att besöka Drachenstich och uppleva miljön runt omkring gav mig alltså ovärderliga möjligheter till förkovran i min yrkesroll som kritiker över genregränserna. Jag kommer att ha stor nytta av dessa erfarenheter i framtiden och ämnar fortsätta redovisa insamlat material på min blogg alltomdrakar.se. Ett stort tack till Publicistklubbens Hiertanämnd som gav mig chansen att genomföra dessa studier!